

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen pitkän aikavälin suunnitelma vuosille 2026–2029

1.1 Yleistä

Aluehallituksen tulee järjestää hyvinvointialueen riippumaton sisäinen tarkastus (laki hyvinvointialueesta 611/2021 51 §). Kanta-Hämeen sisäinen tarkastus toimii suoraan aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa, joka turvaa sisäisen tarkastuksen riippumatonta asemaa.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on arvioida, varmistaa ja tukea sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä, toiminnan lainmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä antaa suosituksia näiden osa-alueiden kehittämiseksi.

Sisäisen tarkastuksen asema ja tehtävät on määritelty hyvinvointialueen hallintosäännössä. Asemaa ja tehtäviä, toimivaltuuksia, tiedonsaantioikeuksia ja sisäisen tarkastuksen menettelytapoja on tarkemmin kuvattu aluehallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sisäinen tarkastus noudattaa sisäisen tarkastuksen ammatillista viitekehystä sekä siihen velvoittavina sisältyviä sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja.

1.2 Pitkän aikavälin suunnitelman tausta ja tarkoitus

Vuonna 2025 uudistettujen sisäisen tarkastuksen kansainvälisten ammattistandardien mukaisesti sisäisellä tarkastuksella tulee olla strategia. Strategian tulee sisältää sisäisen tarkastuksen visio, tavoitteet ja mittarit sekä keinot tukea organisaation strategian toteuttamista. Strategian tulee antaa selkeä suunta sisäisen tarkastuksen tehtäville ja vastata hallituksen ja johdon odotuksiin.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella sisäinen tarkastus laatii pitkän aikavälin suunnitelman valtuustokausittain. Tämä suunnitelma on laadittu vuosille 2026–2029 ja se toimii sisäisen tarkastuksen strategiana, jonka tarkoitus on tukea Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategian toimeenpanoa sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Tässä suunnitelmassa määritellään edellä mainittujen lisäksi sisäisen tarkastuksen painopisteitä ja suunnitellaan toiminnan kattavuutta pidemmällä aikavälillä. Vuosittain tehtävän vuosisuunnitelman tarkastusaiheet johdetaan määritellyistä sisäisen tarkastuksen painopistealueista, jotka ovat yhteydessä hyvinvointialueen strategiaan painopisteisiin.

1.3 Visio

Sisäinen tarkastus on ennakoiva, aktiivinen ja vaikuttava kumppani, joka tukee hyvinvointialueen strategian toimeenpanoa ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

1.4 Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sisäinen tarkastus on riippumaton tarkastettavista toiminnoista ja työssään objektiivinen. Sisäisen tarkastuksen keskeisinä toimintaperiaatteina ovat rehellisyys, objektiivisuus, pätevyys (ammattitaito), ammatillinen huolellisuus ja luottamuksellisuus.

1.5 Sisäisen tarkastuksen tavoitteet ja mittarit

Sisäisen tarkastuksen tavoitteet ja mittarit on työstetty sisäisen tarkastuksen toimesta ja koottu alla olevaan taulukkoon.

TAVOITTEET JA MITTARIT 2026-2029

Pitkän aikavälin tavoite	Mittari ja tavoitearvo tai seurantaväline
Tarkastusaiheiden valinta ja tarkastusten toteutus on riskiperusteista, strategialähtöistä ja johtamista tukevaa	Tarkastussuunnittelun riskiarvioinnit ja yhteys strategiaan on toteutettu ja dokumentoitu (tavoite 100 %) Johdon ja tarkastuskohteiden vastuutahoilta saadut palautteet
Tarkastusten ja muiden sovittujen työtehtävien toteuttaminen on suunnitelmallista	Vuosisuunnitelman toteutumisaste on > 80 % (varaus vuosisuunnitelman muutoksille sekä ad-hoc-tarkastuksille)
Sisäisen tarkastuksen vaikuttavuutta kehitetään systemaattisesti tuottamalla selkeitä tarkastusraportteja, jotka tarjoavat käytännönläheisiä ja toteuttamiskelpoisia suosituksia toiminnan kehittämiseksi	Suosittelun toimeenpanoaste on seurantatarkastusten perusteella > 80 %
Sisäinen tarkastus kehittää osaamistaan jatkuvasti, huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset	Itsearviointit, vertaisarviointit ja ulkoisen laadunarvioinnin tulos
Tekoälyn, data-analytiikan sekä muiden teknologioiden käyttöä lisätään tarkastusten toteutuksessa	Tekoälyä, data-analytiikkaa ja muita teknologioita on käytetty yhä enenevässä määrin tarkastuksissa
Sisäisen tarkastuksen yhteistyötä ja viestintää kehitetään organisaation eri tasoilla, joka tukee sisäisen tarkastuksen vaikuttavuutta ja annettujen suositusten toteutusta.	Tarkastusten loppukeskustelujen toteutusaste (tavoite 100 %) Tarkastustulosten esittely sovituissa johtoryhmissä (tavoite 100 %) Saadut palautteet

1.6 Sisäisen tarkastuksen keinot tukea hyvinvointialueen strategiaa ja asetettuja tavoitteita

Sisäinen tarkastus tukee hyvinvointialueen strategian toimeenpanoja ja asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamista muun muassa seuraavien keinojen ja sisäisen tarkastuksen toimintatapojen avulla.

Sisäinen tarkastus:

- 1) Vahvistaa työllään hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja hyvän hallinnon kehittymistä
- 2) Tuo rohkeasti esiin sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan, hyvään hallintoon sekä toiminnan lainmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen liittyviä kehittämistarpeita ja toimenpidesuosituksia
- 3) Lisää tarkastusraportteihin myös juurisyitä ja sisäisen valvonnan hyviä käytänteitä tarkastushavaintojen ja suositusten lisäksi
- 4) Noudattaa työssään hyvinvointialueen arvoja sekä sisäisen tarkastuksen eettisiä toimintaperiaatteita
- 5) Toimii kriittisesti ja käsittelee saamaansa informaatiota huolellisesti ja turvallisesti
- 6) Tekee tiivistä yhteistyötä ulkoisen tarkastuksen sekä muiden arviointoja ja varmennuspalveluita tuottavien toimijoiden kanssa (kolmen linjan malli).
- 7) Kouluttaa ja konsultoi hyvinvointialueen eri kohderyhmiä sisäiseen valvontaan ja hyvään hallintoon liittyvissä kysymyksissä
- 8) Arvioi säännöllisesti toimintansa standardienmukaisuutta itse ja säännöllisin väliajoin myös ulkoisen laadunvarmistuksen avulla
- 9) Laatii sisäisen tarkastuksen kehittämisohjelman osaamisen jatkuvan kehittämisen tueksi

1.7 Resurssit

Sisäisessä tarkastuksessa on käytössä 2 henkilötyövuotta, sisäisen tarkastuksen päällikkö ja sisäinen tarkastaja. Sisäinen tarkastus voi tarvittaessa käyttää ulkopuolisia asiantuntijapalveluita täydentämään resurssivajetta tai puuttuvaa erityisosaamista. Sisäinen tarkastus vastaa ulkoa hankittujen tarkastuspalveluiden koordinoinnista ja laadun valvonnasta. Ulkopuolisista palvelunostoista sovitaan aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan kanssa erikseen, sisäisen tarkastuksen talousarvio ja sen toteutuminen huomioiden.

1.8 Sisäisen tarkastuksen painopisteet vuosille 2026–2029

Hyvinvointialueen strategia ja siihen liittyvä kokonaisuus ohjaa sisäisen tarkastuksen suunnittelua ja toteutusta. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuusto on 28.10.2025 kokouksessaan hyväksynyt strategiakauden 2026–2029 merkityksen, arvot ja strategiset painopisteet. Merkitys ja arvot pysyivät samoina edelliseen strategiaan nähden, mutta strategiset painopisteet on muokattu vastaamaan toimintaympäristön muutoksia. Strategiset linjaukset ohjaavat hyvinvointialueen toimintaa tulevana vuosina kohti entistä asiakaslähtoisempää ja vaikuttavampaa palvelukokonaisuutta. Uuden strategian tavoitteena on rakentaa Oma Häme, joka toimii asiakaslähtöisesti ja vaikuttavasti, ennakoi muutoksia ja uudistuu rohkeasti.

Hyvinvointialueen strategiatyö jatkuu kevään 2026 aikana muun muassa strategiatiekartan määrittelyllä (strategian toimeenpanosuunnitelma) ja palvelustrategialla. Strategian toteuttamiseksi määritellään vuosittain tavoitteet ja avaintulokset, joiden kautta onnistumista seurataan. Vuoden 2026 tavoitteet perustuvat pääosin edelliseen strategiaan, mutta siltaavat tekemistä jo uusiin painopisteisiin. Strategian toteuttamisessa Oma Häme hyödyntää OKR-toimintamallia (objective and key results) tavoitteiden ja mitattavien tulosten laatimisessa.

Sisäisen tarkastuksen pitkän aikavälin suunnitelmassa on otettu huomioon, että uuden strategian toimeenpanosuunnitelman työstäminen on hyvinvointialueella kesken ja se tulee täsmentymään kevään 2026 aikana. Strategian toimeenpanosuunnitelman valmistumisen myötä sisäinen tarkastus täsmentää tarpeen mukaan sisäisen tarkastuksen painopisteitä ja etenkin kytköstä OKR-toimintamallin mukaisesti avaintuloksiin ja tehtäviin. Nämä dokumentoidaan sisäisen tarkastuksen käytössä oleviin riskien arviointi- ja suunnitteludokumentteihin.

SISÄISEN TARKASTUKSEN PAINOPISTEET 2026-2029

Hyvinvointialueen strategiset painopisteet 2026-2029	HVA:n strategisista painopisteistä johdetut sisäisen tarkastuksen painopisteet 2026-2029
Asiakkuus keskiössä	• Uudet teknologiat ja palveluvalikoiman laajentaminen: Digitaaliset palvelut, etähoiva ja etäasiointi • Teknologisen muutoksen johtaminen • Asiakaspalautteiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä • Asiakasnäkökulman huomioiminen tarkastuksissa • Tarkastusaiheen mukaan havaintojen todentaminen asiakaslähtöisiä tietoja hyödyntäen
Kestävä uudistaminen	• Prosessien tuloksellisuus • Talouden tasapaino ja suhteessa palveluiden turvaamiseen ja kehittämiseen • Henkilöstövoimavarojen hallinta, kuten osaamisen johtaminen, työvoiman hallinta ja resurssisuunnittelu, työhyvinvointi, työkyvyn johtaminen ja prosessi • Muutosjohtamisessa onnistuminen • Voimavarojen tehokas käyttö taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla
Strategisten kumppanuuksien kehittäminen	• Strategisten kumppanuuksien tunnistaminen ja luokittelu • Sidosryhmäyhteistyö • Eri toimijoiden roolit ja vastuut, yhteistyön sujuvuus, resurssien optimaalinen käyttö • Yritysyhteistyön kehittäminen
Ennaltaehkäisyssä onnistuminen	• Peruspalveluiden vahvistaminen • Varhaisessa tuessa onnistuminen ja resurssien ohjaaminen ennaltaehkäiseviin toimiin • Ennaltaehkäisyn suunnitelmallisuus, toimenpiteet ja vaikutukset
Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja hyvä hallintotapa liittyy kaikkeen sisäisen tarkastuksen työhön. Esimerkiksi seuraavat: Sisäisen valvonnan kontrollipisteet Päätöksentekoprosessien yhdenvertaisuus, luotettavuus ja vaatimustenmukaisuus Sisäisen valvonnan hyvät käytännöt Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteutuminen Sopimukset ja hankinnat Eettinen toiminta ja väärinkäytösten ehkäiseminen	

1.9 Pitkän aikavälin suunnitelman toteutumisen seuranta

Sisäinen tarkastus seuraa ja arvioi pitkän aikavälin suunnitelman sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista säännöllisesti osana toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Eteneminen käydään läpi säännöllisesti myös hyvinvointialuejohtajan kanssa.

Pitkän aikavälin suunnitelman toteutumisesta raportoidaan aluehallitukselle vuosittain sisäisen tarkastuksen yhteenvedon yhteydessä.